

SYSTEM
PRAWA ADMINISTRACYJNEGO
PROCESOWEGO

redaktorzy naczelni
Grzegorz Łaszczyca, Andrzej Matan

CZYNNOŚCI PROCESOWE
W POSTĘPOWANIU
ADMINISTRACYJNYM
OGÓLNYM

TOM II Część 3

redakcja naukowa
Grzegorz Łaszczyca, Andrzej Matan

SYSTEM
PRAWA ADMINISTRACYJNEGO
PROCESOWEGO

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

SYSTEM PRAWA ADMINISTRACYJNEGO PROCESOWEGO

redaktorzy naczelni
Grzegorz Łaszczyca, Andrzej Matan

TOM I

Zagadnienia ogólne
Grzegorz Łaszczyca

TOM II

Postępowanie administracyjne ogólne

Część 1. Zakres przedmiotowy i podmiotowy
postępowania administracyjnego ogólnego
Wojciech Chróścielewski

Część 2. Zasady ogólne postępowania
administracyjnego ogólnego
Wojciech Piątek, Jan Paweł Tarno

Część 3. Czynności procesowe w postępowaniu
administracyjnym ogólnym
Grzegorz Łaszczyca, Andrzej Matan

Część 4. Dynamika postępowania
administracyjnego ogólnego
Czesław Martysz

Część 5. Weryfikacja rozstrzygnięć w postępowaniu
administracyjnym ogólnym
Barbara Adamiak

TOM III

Administracyjne postępowanie egzekucyjne i zabezpieczające

Część 1. Administracyjne postępowanie
egzekucyjne i zabezpieczające. Zagadnienia ogólne
Dariusz Ryszard Kijowski

Część 2. Administracyjne postępowanie
egzekucyjne i zabezpieczające. Zagadnienia szczegółowe
Dariusz Ryszard Kijowski

TOM IV

Postępowania autonomiczne i szczególne.
Postępowania niejurysdykcyjne
Andrzej Matan

SYSTEM
PRAWA ADMINISTRACYJNEGO
PROCESOWEGO

redaktorzy naczelni
Grzegorz Łaszczyca, Andrzej Matan

CZYNNOŚCI PROCESOWE
W POSTĘPOWANIU
ADMINISTRACYJNYM
OGÓLNYM

TOM II Część 3

redakcja naukowa
Grzegorz Łaszczyca, Andrzej Matan

Dawid Gregorczyk, Marcin Kamiński
Hanna Knysiak-Sudyka, Grzegorz Krawiec
Grzegorz Łaszczyca, Andrzej Matan
Wojciech Piątek, Krzysztof Świdorski

Grzegorz Łaszczycza – profesor doktor habilitowany nauk prawnych, kierownik zespołu badawczego instytucji prawa administracyjnego procesowego w Instytucie Nauk Prawnych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; radca prawny; Prezes Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach; autor i współautor wielu opracowań z zakresu prawa i postępowania administracyjnego, w szczególności komentarza do przepisów kodeksu postępowania administracyjnego (2005, 2007 i 2010), podręcznika *Postępowanie administracyjne ogólne* (2003) oraz monografii: *Mediacja w ogólnym postępowaniu administracyjnym* (2018), *Akta sprawy w ogólnym postępowaniu administracyjnym* (2014), *Postanowienie administracyjne w ogólnym postępowaniu administracyjnym* (2011), *Rozprawa administracyjna w ogólnym postępowaniu administracyjnym* (2008), *Zawieszenie ogólnego postępowania administracyjnego* (2005), *Umorzenie ogólnego postępowania administracyjnego* (2002), *Zażalenie w ogólnym postępowaniu administracyjnym* (2000) i *Doręczenie w postępowaniu administracyjnym ogólnym i podatkowym* (1998).

Andrzej Matan – profesor doktor habilitowany nauk prawnych; członek zespołu badawczego instytucji prawa administracyjnego procesowego Instytutu Nauk Prawnych Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; sędzia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach; autor i współautor wielu opracowań z zakresu prawa i postępowania administracyjnego, w szczególności komentarzy do przepisów kodeksu postępowania administracyjnego (2005, 2007 i 2010), do ustawy o samorządzie terytorialnym (2016, 2018, 2021), podręcznika *Postępowanie administracyjne ogólne* (2003) oraz monografii: *Rażące naruszenie prawa jako przesłanka odpowiedzialności majątkowej funkcjonariusza publicznego* (2014), *Stwierdzenie wygaśnięcia decyzji administracyjnej* (2020), *Zastępstwo procesowe w ogólnym postępowaniu administracyjnym* (2001), *Umorzenie ogólnego postępowania administracyjnego* (2002), *Doręczenie w postępowaniu administracyjnym ogólnym i podatkowym* (1998). Redaktor naukowy (wraz z G. Łaszczyczą) *Systemu Prawa Administracyjnego Procesowego*.

Poszczególne rozdziały tomu II cz. 3 napisali:

Dawid Gregorczyk
rozdz. 7 pkt 7.1.1.3, 7.1.2, 7.3.6

Marcin Kamiński
rozdz. 1, 2, 3

Hanna Knysiak-Sudyka
rozdz. 5, 6

Grzegorz Krawiec, Andrzej Matan
rozdz. 7 pkt 7.3.2

Grzegorz Łaszczyca, Andrzej Matan
rozdz. 4

Grzegorz Łaszczyca
rozdz. 7 pkt 7.1.1.2, 7.3.1, 7.3.3, 7.3.4, 7.3.5, 7.3.7

Andrzej Matan
rozdz. 7 pkt 7.1.1.1

Wojciech Piątek
rozdz. 7 pkt 7.1.1.4

Krzysztof Świdorski
rozdz. 7 pkt 7.2

Stan prawny na 30.04.2021 r.
z uwzględnieniem zmian wprowadzanych ustawą z 18.11.2020 r.
o doręczeniach elektronicznych (Dz.U. poz. 2320)

Recenzent
Prof. dr hab. Andrzej Skoczylas

Wydawca
Izabella Małecka

Redaktor prowadzący
Joanna Ołówek

Opracowanie redakcyjne
JustLuk

prawoLubni

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujmy prawo i własność
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2021

ISBN 978-83-8223-602-6

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	17
ROZDZIAŁ 1. Fakty i czynności administracyjnoprosowe	21
1.1. Fakty administracyjnoprosowe	23
1.1.1. Fakty prawnomaterialne a fakty prawnoprosowe	23
1.1.2. Fakty administracyjnoprawne a fakty administracyjnoprosowe	26
1.1.3. Typologia faktów administracyjnoprosowych	31
1.2. Czynności administracyjnoprosowe – ich istota i cechy	34
1.2.1. Istota czynności administracyjnoprosowej	34
1.2.2. Cechy konstytutywne urzędowych i nieurzędowych czynności administracyjnoprosowych	37
1.2.3. Czynności administracyjnoprosowe a zachowania prosowe podmiotów nieprosowych w postępowaniu administracyjnym	39
ROZDZIAŁ 2. Przesłanki dopuszczalności postępowania administracyjnego oraz przesłanki dopuszczalności i warunki legalności czynności administracyjnoprosowych	40
2.1. Przesłanki dopuszczalności postępowania administracyjnego	44
2.1.1. Postępowanie administracyjne jako akt prawny złożony	44
2.1.2. Dopuszczalność drogi postępowania administracyjnego	46
2.1.3. Przesłanki dopuszczalności postępowania administracyjnego jako przesłanki prosowe	47
2.1.4. Typologia przesłanek prosowych postępowania administracyjnego ...	50
2.2. Przesłanki dopuszczalności i niedopuszczalność czynności administracyjnoprosowych	63
2.2.1. Czynności administracyjnoprosowe i pojęcie przesłanek ich dopuszczalności	63
2.2.2. Niedopuszczalność czynności administracyjnoprosowych	65
2.3. Warunki legalności (wymogi prawne) czynności administracyjnoprosowych	72
2.3.1. Wymogi prawne czynności administracyjnoprosowych jako warunki ich legalności	72
2.3.2. Warunki legalności wewnętrznej czynności administracyjnoprosowych	76
2.3.2.1. Warunki podmiotowe	76
2.3.2.2. Warunki przedmiotowe	87
2.3.2.3. Warunki formalno-treściowe	88

2.3.3. Warunki legalności zewnętrznej czynności administracyjnoprocesowych	101
2.3.3.1. Warunki modalne i fiskalne	102
2.3.3.2. Warunki kauzalne i determinatywne	106
ROZDZIAŁ 3. Prawidłowość, wadliwość i skuteczność prawna czynności administracyjnoprocesowych	111
3.1. Prawidłowość czynności administracyjnoprocesowych a pojęcia wtórne	115
3.2. Wadliwość czynności administracyjnoprocesowych	119
3.2.1. Uwagi wstępne	119
3.2.2. Zasadnicze kryteria typologicznej kategoryzacji wad	122
3.2.3. Wady formalnoprawne i materialnoprawne (merytorycznoprawne)	122
3.2.4. Wady naruszenia wewnętrznych i zewnętrznych warunków legalności czynności procesowej	126
3.2.5. Wady subiektywne i obiektywne	128
3.2.6. Wady samoistne (bezpośrednie) i pochodne (pośrednie)	130
3.2.7. Wady dynamiczne i statyczne	130
3.2.7.1. Wady dynamiczne i statyczne na tle struktury fazowej postępowania	130
3.2.7.2. Wady dynamiczne i statyczne na tle struktury procesu podejmowania czynności procesowych	134
3.2.8. Wady dotyczące faktu i prawa oraz wady dotyczące przedmiotu postępowania i samego postępowania	137
3.2.9. Wady na tle form zjawiskowych naruszeń prawa w procesie konkretyzacji norm prawa administracyjnego	139
3.2.10. Wady płaszczyzn zewnętrznej (formalnej) i wewnętrznej (treściowej) czynności procesowej	141
3.2.11. Wady istotne i nieistotne. Wady weryfikowalne i rektyfikowalne. Wady kwalifikowane i niekwalifikowane. Wady wpływające bezpośrednio i pośrednio na skuteczność prawną	144
3.2.12. Wady bezwzględne i względne	148
3.2.13. Wady pierwotne i następcze. Wady oceniane <i>ex ante</i> i <i>ex post</i>	149
3.2.14. Bezzasadność i bezużyteczność czynności procesowej a jej wadliwość	152
3.3. Skuteczność prawna a wadliwość czynności administracyjnoprocesowych	153
3.3.1. Pojęcie skuteczności prawnej i rodzaje skutków prawnych czynności administracyjnoprocesowych	153
3.3.2. Stopniowalność i wielopostaciowość sankcji wadliwości czynności procesowych w sferze ich skuteczności prawnej	157
3.3.2.1. Uwagi wstępne	157
3.3.2.2. Nieistnienie formalnoprocesowe	158
3.3.2.3. Nieważność <i>ipso iure</i> i unieważnialność czynności urzędowych	162
3.3.2.4. Wzruszalność czynności urzędowych	166
3.3.2.5. Bezskuteczność czynności nieurzędowych	168
3.3.3. Formy eliminacji wad prawnych lub następstw prawnych wadliwości czynności procesowych	170
3.3.3.1. Sanacja wadliwości czynności procesowych	170

3.3.3.2.	Konwalidacja i inne formy konwalescencji wadliwej czynności procesowej	172
3.3.3.3.	Konserwacja skuteczności prawnej. Konwersja wadliwej czynności procesowej oraz transpozycja jej podstaw	176
3.3.3.4.	Repetycja i suplementacja. Modyfikacja, rewizja i rektyfikacja wadliwych czynności procesowych	179
3.3.3.5.	Odwolalność czynności nieurzędowych	181
ROZDZIAŁ 4. Klasyfikacja czynności administracyjnoprosesowych		185
4.1.	Podział ze względu na podmiot ich dokonujący	186
4.2.	Podział ze względu na cel czynności procesowej	187
4.3.	Podział ze względu na moment wykonania czynności procesowej	191
4.4.	Czynności procesowe pozytywne i negatywne	193
4.5.	Czynności procesowe jednostronne i dwustronne (wielostronne)	195
4.6.	Czynności faktyczne (realne), spostrzeżenia procesowe, oświadczenia procesowe	200
4.7.	Czynności procesowe odwoławcze i nieodwoławcze	201
4.8.	Czynności procesowe obligatoryjne i fakultatywne	203
4.9.	Czynności procesowe indywidualne i zbiorowe	205
4.10.	Czynności procesowe wyraźne (ekspresywne) i konkludentne (dorozumiane)	207
ROZDZIAŁ 5. Czynności procesowe stron postępowania		210
5.1.	Charakterystyka czynności procesowych stron	213
5.2.	Oświadczenia procesowe stron w fazie wszczęcia postępowania	215
5.2.1.	Żądanie wszczęcia postępowania	215
5.2.1.1.	Uwagi ogólne	215
5.2.1.2.	Sposób wniesienia podania	216
5.2.1.3.	Wymagania formalne podania	217
5.2.2.	Zmiana treści żądania	222
5.2.3.	Oświadczenie o wyrażeniu zgody na kontynuowanie postępowania wszczętego w trybie art. 61 § 2 k.p.a.	223
5.3.	Oświadczenia procesowe stron w toku postępowania	224
5.3.1.	Oświadczenia procesowe stron w postępowaniu wyjaśniającym	224
5.3.1.1.	Uwagi ogólne	224
5.3.1.2.	Zasada prawdy obiektywnej	225
5.3.1.3.	Inicjatywa dowodowa strony	228
5.3.1.4.	Dowód z przesłuchania strony	234
5.3.1.5.	Oświadczenie strony jako środek dowodowy	238
5.3.1.6.	Czynności procesowe stron w toku rozprawy administracyjnej	239
5.3.1.7.	Czynności procesowe stron w ramach mediacji administracyjnej	242
5.3.1.8.	Oświadczenie strony w przedmiocie przeprowadzonych dowodów	245
5.3.2.	Oświadczenia procesowe stron wywierające wpływ na tok postępowania	246
5.3.2.1.	Uwagi ogólne	246

5.3.2.2.	Wniosek w przedmiocie zawieszenia postępowania	246
5.3.2.3.	Wniosek w przedmiocie umorzenia postępowania	252
5.3.2.4.	Czynności procesowe stron w ramach postępowania poprzedzającego zawarcie ugody	255
5.3.3.	Inne oświadczenia procesowe stron w toku postępowania	257
5.3.3.1.	Uwagi wprowadzające	257
5.3.3.2.	Wniosek o wyłączenie pracownika (członka organu kolegialnego) od udziału w postępowaniu lub o wyłączenie organu od załatwienia sprawy	257
5.3.3.3.	Wniosek o przywrócenie uchybionego terminu	263
5.3.3.4.	Ponaglenie	267
5.3.3.5.	Wniosek o udostępnienie akt sprawy	269
5.3.3.6.	Wniosek w przedmiocie kosztów postępowania	272
5.3.3.7.	Zażalenie	273
5.3.3.8.	Wniosek o wstrzymanie wykonania postanowienia	276
5.4.	Oświadczenia procesowe stron po zakończeniu postępowania	277
5.4.1.	Uwagi wprowadzające	277
5.4.2.	Wniosek o uzupełnienie decyzji administracyjnej	277
5.4.3.	Wniosek o sprostowanie decyzji administracyjnej	279
5.4.4.	Wniosek o wyjaśnienie wątpliwości co do treści decyzji	282
5.4.5.	Wniosek o nadanie decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności	284
5.4.6.	Wniosek o wstrzymanie wykonania decyzji	286
5.5.	Oświadczenia procesowe stron w postępowaniach kontrolnych	286
5.5.1.	Uwagi ogólne	286
5.5.2.	Odwołanie od decyzji	287
5.5.2.1.	Uwagi wprowadzające	287
5.5.2.2.	Wymagania formalne odwołania	290
5.5.2.3.	Tryb i termin do wniesienia odwołania	292
5.5.2.4.	Ograniczenie i cofnięcie odwołania	293
5.5.2.5.	Zrzeczenie się prawa do wniesienia odwołania	294
5.5.3.	Weryfikacja milczącego załatwienia sprawy	298
5.5.4.	Nadzwyczajne środki zaskarżenia decyzji	300
5.5.4.1.	Uwagi ogólne	300
5.5.4.2.	Wniosek o stwierdzenie nieważności	301
5.5.4.3.	Podanie o wznowienie postępowania	304
5.5.4.4.	Wniosek o uchylenie lub zmianę decyzji dotkniętej wadami niekwalifikowanymi bądź decyzji prawidłowej	309

ROZDZIAŁ 6. Czynności procesowe uczestników na prawach strony i innych uczestników postępowania	312
6.1. Uwagi ogólne	312
6.2. Czynności procesowe organizacji społecznej	314
6.3. Czynności procesowe prokuratora	318
6.4. Czynności procesowe innych uczestników na prawach strony	322
6.5. Czynności procesowe innych uczestników postępowania	327

ROZDZIAŁ 7. Czynności procesowe organu administracji publicznej	330
7.1. Czynności merytoryczne	349
7.1.1. Czynności orzecznicze	349
7.1.1.1. Decyzja administracyjna	349
7.1.1.1.1. Decyzja w przepisach prawa procesowego	349
7.1.1.1.2. Decyzja administracyjna w doktrynie	362
7.1.1.1.2.1. Uwagi ogólne	362
7.1.1.1.2.2. Decyzja jako postać zewnętrznego aktu administracyjnego	363
7.1.1.1.2.3. Decyzja administracyjna jako akt stosowania prawa	369
7.1.1.1.2.4. Decyzja administracyjna jako procesowa postać aktu administracyjnego	371
7.1.1.1.2.5. Decyzja administracyjna jako czynność procesowa	373
7.1.1.1.3. Decyzja w Kodeksie postępowania administracyjnego	375
7.1.1.1.3.1. Rekonstrukcja pojęcia decyzji administracyjnej na podstawie art. 104, 1 pkt 1 i 2, art. 3 § 3 i art. 5 § 2 oraz art. 107 k.p.a.	375
7.1.1.1.3.2. Teoretyczny model „kodeksowej” decyzji administracyjnej zwykłej	380
7.1.1.1.3.3. Poszukiwanie formy kodeksowej decyzji administracyjnej w prawie materialnym (sytuacje decyzyjne) ...	386
7.1.1.1.3.4. Kodeksowe decyzje weryfikacyjne ...	399
7.1.1.1.4. Właściwości kodeksowej decyzji administracyjnej	406
7.1.1.1.5. Składniki kodeksowej decyzji administracyjnej ...	423
7.1.1.1.5.1. Uwagi ogólne	423
7.1.1.1.5.2. Oznaczenie organu	425
7.1.1.1.5.3. Data wydania decyzji	427
7.1.1.1.5.4. Oznaczenie strony (stron)	429
7.1.1.1.5.5. Powołanie podstawy prawnej	431
7.1.1.1.5.6. Rozstrzygnięcie (osnowa decyzji administracyjnej)	434
7.1.1.1.5.7. Uzasadnienie	437
7.1.1.1.5.8. Pouczenie o przysługujących środkach prawnych	442
7.1.1.1.5.9. Podpis	445
7.1.1.1.6. Składniki dodane do decyzji na podstawie przepisów odrębnych	453
7.1.1.1.6.1. Uwagi ogólne	453
7.1.1.1.6.2. Termin	454
7.1.1.1.6.3. Warunek	454

Spis treści

	7.1.1.1.6.4.	Zlecenie	461
	7.1.1.1.6.5.	Rygor (klauzula) natychmiastowej wykonalności	463
	7.1.1.1.6.6.	Klauzula odwołałości	465
	7.1.1.1.6.7.	Wzmianka o zasięgnięciu stanowiska organu współdziałającego	465
	7.1.1.1.8.	Załączniki do decyzji	465
7.1.1.2.		Postanowienie administracyjne	467
	7.1.1.2.1.	Istota postanowienia administracyjnego	467
	7.1.1.2.2.	Zakres regulacji prawnej postanowień administracyjnych	470
	7.1.1.2.3.	Charakter prawny postanowienia administracyjnego	474
	7.1.1.2.4.	Podstawa prawna postanowienia administracyjnego	479
	7.1.1.2.5.	Pojęcie postanowienia administracyjnego	481
	7.1.1.2.6.	Klasyfikacja postanowień administracyjnych	481
	7.1.1.2.6.1.	Uwagi ogólne	481
	7.1.1.2.6.2.	Kryterium charakteru rozstrzyganej „kwestii”	482
	7.1.1.2.6.3.	Kryterium skutku zakończenia postępowania administracyjnego	484
	7.1.1.2.6.4.	Kryterium etapu procesowego wydania postanowienia administracyjnego	485
	7.1.1.2.6.5.	Inne kryteria klasyfikacyjne	486
	7.1.1.2.7.	Zakres podmiotowy postanowień administracyjnych	487
	7.1.1.2.7.1.	Podmiot zdolny do wydania postanowienia administracyjnego	487
	7.1.1.2.7.2.	Adresat postanowienia administracyjnego	490
	7.1.1.2.8.	Zakres przedmiotowy postanowień administracyjnych	492
	7.1.1.2.9.	Zagadnienie doręczenia (ogłoszenia) postanowień administracyjnych	498
	7.1.1.2.10.	Skuteczność (skutki) i wykonalność (wykonanie) postanowienia	500
	7.1.1.2.10.1.	Skuteczność (skutki) postanowienia administracyjnego	500
	7.1.1.2.10.2.	Wykonalność (wykonanie) postanowienia administracyjnego	501
7.1.1.3.		Uгода administracyjna	504
	7.1.1.3.1.	Geneza ugody administracyjnej	504
	7.1.1.3.1.1.	Model ugody w prawie cywilnym i administracyjnym	504
	7.1.1.3.1.2.	Uгода w prawie materialnym	507

Spis treści

7.1.1.3.1.3.	Uгода administracyjna w Kodeksie postępowania administracyjnego	511
7.1.1.3.2.	Przesłanki zawarcia ugody administracyjnej	516
7.1.1.3.3.	Czynności ugodowe	524
7.1.1.3.3.1.	Uwagi ogólne	524
7.1.1.3.3.2.	Czynności faktyczne skłaniające do zawarcia ugody	525
7.1.1.3.3.3.	Odroczenie wydania decyzji i wyznaczenie terminu na zawarcie ugody	528
7.1.1.3.3.4.	Sporządzenie i zawarcie ugody	533
7.1.1.3.3.5.	Zatwierdzenie ugody	539
7.1.1.3.4.	Skutki prawne zatwierdzonej ugody administracyjnej	550
7.1.1.3.5.	Uгода jako prawna forma działania administracji. Podsumowanie	555
7.1.1.4.	Milczące załatwienie sprawy	559
7.1.1.4.1.	Wprowadzenie	559
7.1.1.4.2.	Istota milczącego załatwienia sprawy	562
7.1.1.4.3.	Czynności procesowe podejmowane w związku z milczącym załatwieniem sprawy	569
7.1.1.4.4.	Wydanie zaświadczenia o milczącym załatwieniu sprawy	577
7.1.1.4.5.	Podsumowanie	579
7.1.2.	Inne czynności merytoryczne	580
7.1.2.1.	Czynności wszczęcia postępowania	580
7.1.2.1.1.	Pojęcie czynności wszczęcia postępowania	580
7.1.2.1.2.	Wszczęcie pierwszą zewnętrzną czynnością procesową organu	585
7.1.2.1.3.	Postanowienie o wszczęciu postępowania	587
7.1.2.1.4.	Problematyka wszczęcia z inicjatywy strony	589
7.1.2.1.5.	Problematyka wszczęcia z inicjatywy podmiotów niebędących stronami	593
7.1.2.1.6.	Podsumowanie	596
7.1.2.2.	Czynności dowodowe	597
7.1.2.2.1.	Czynności dowodowe w doktrynie prawa procesowego	597
7.1.2.2.2.	Czynności dowodowe a czynności procesowe	600
7.1.2.2.3.	Czynności dowodowe a postępowanie wyjaśniające (dowodowe)	605
7.1.2.2.4.	Czynności dowodowe a dowody	608
7.1.2.2.5.	Typologie czynności dowodowych. Podsumowanie	611
7.2.	Czynności dotyczące kosztów postępowania	614
7.2.1.	Uwarunkowania historyczne przepisów o kosztach postępowania	614
7.2.2.	Pojęcie kosztów postępowania	615
7.2.3.	Opłaty	618

7.2.3.1.	Pojęcie	618
7.2.3.2.	Czynności podejmowane w sytuacji nieuiszczenia opłat wymaganych z góry	622
	7.2.3.2.1. Nieuiszczenie opłat od podania	622
	7.2.3.2.2. Nieuiszczenie opłaty od czynności organu	632
7.2.3.3.	Czynności podejmowane w sytuacji nieuiszczenia opłat wymaganych z dołu	640
7.2.3.4.	Potwierdzenie uiszczenia opłaty	641
7.2.3.5.	Zwolnienie od ponoszenia opłaty	642
7.2.4.	Wydatki	645
	7.2.4.1. Pojęcie	645
	7.2.4.2. Ustalenie i przyznanie należności przez organ	649
	7.2.4.3. Zaliczka na poczet wydatków	660
	7.2.4.4. Zasady rozdziału wydatków	663
	7.2.4.5. Postanowienie o rozliczeniu wydatków	667
	7.2.4.6. Zwolnienie strony od pokrycia wydatków	673
7.2.5.	Inne należności	678
7.2.6.	Zasady rozdziału kosztów postępowania	679
7.2.7.	Koszty pomocy udzielonej przez organ innemu organowi	681
7.3.	Czynności techniczno-procesowe	690
7.3.1.	Doręczenia	690
	7.3.1.1. Pojęcie doręczenia	690
	7.3.1.2. Charakter przepisów regulujących czynność doręczenia	693
	7.3.1.3. Znaczenie czynności doręczenia	695
	7.3.1.4. Zasada oficjalności doręczeń i zasada jednego doręczenia. Podmioty doręczające	696
	7.3.1.5. Przedmiot doręczeń	698
	7.3.1.6. Podmiot doręczeń	699
	7.3.1.7. Miejsce doręczenia	702
	7.3.1.8. Dowód doręczenia	706
	7.3.1.9. Sposoby doręczeń	707
	7.3.1.9.1. Uwagi ogólne	707
	7.3.1.9.2. Doręczenie właściwe	708
	7.3.1.9.3. Doręczenie zastępcze	710
	7.3.1.9.4. Doręczenie subsydiarne	713
	7.3.1.9.5. Doręczenie konkludentne	717
	7.3.1.9.6. Doręczenie przez publiczne obwieszczenie	719
7.3.2.	Wezwania	723
	7.3.2.1. Uwagi wstępne	723
	7.3.2.2. Podmioty wezwania	725
	7.3.2.3. Przedmiot wezwania	727
	7.3.2.4. Osobiste stawiennictwo wezwanego	729
	7.3.2.5. Pomoc prawna	732
	7.3.2.6. Treść, forma i tryb doręczania wezwań	735
	7.3.2.6.1. Wezwania pisemne (zwykłe)	735
	7.3.2.6.2. Wezwanie pilne	737
	7.3.2.7. Uprawnienie wezwanego do zwrotu kosztów stawiennictwa ...	738

7.3.3.	Protokoły i adnotacje	742
7.3.3.1.	Obowiązek utrwalania czynności procesowych	742
7.3.3.2.	Źródła regulacji	742
7.3.3.3.	Charakter prawny czynności sporządzania protokołów i adnotacji	743
7.3.3.4.	Granice czasowe sporządzania protokołów i adnotacji	743
7.3.3.5.	Pojęcie i cechy protokołu	744
7.3.3.6.	Zakres protokołowanych czynności	745
7.3.3.7.	Skutki naruszenia obowiązku sporządzenia protokołu	747
7.3.3.8.	Elementy (składniki) protokołu	749
7.3.3.9.	Kontrola protokołu	754
7.3.3.10.	Rektyfikacja protokołu	755
7.3.3.11.	Adnotacja	757
7.3.4.	Udostępnienie akt sprawy	759
7.3.4.1.	Źródła regulacji	759
7.3.4.2.	Istota prawa dostępu do akt sprawy	762
7.3.4.3.	Elementy konstrukcyjne prawa dostępu do akt sprawy	763
7.3.4.4.	Charakter prawny czynności udostępniania i odmowy udostępniania akt sprawy	764
7.3.4.5.	Zakres przedmiotowy udostępniania akt sprawy	765
7.3.4.5.1.	Akta sprawy jako substrat udostępniania	765
7.3.4.5.2.	Granice wyłączeń przedmiotowych akt sprawy ...	767
7.3.4.6.	Zakres podmiotowy udostępniania akt sprawy	770
7.3.4.7.	Rodzaje uprawnień w zakresie dostępu do akt sprawy	774
7.3.4.7.1.	Uwagi ogólne	774
7.3.4.7.2.	Prawo wglądu w akta sprawy	775
7.3.4.7.3.	Prawo do sporządzania z akt sprawy notatek, kopii lub odpisów	776
7.3.4.7.4.	Prawo do żądania uwierzytelnienia odpisów lub kopii akt sprawy sporządzonych przez stronę	778
7.3.4.7.5.	Prawo do żądania wydania stronie z akt sprawy uwierzytelnionych odpisów	781
7.3.4.8.	Granice czasowe stosowania instytucji udostępniania akt sprawy	782
7.3.4.9.	Wymogi udostępniania akt sprawy	783
7.3.4.10.	Odmowa udostępniania akt sprawy	784
7.3.5.	Metryka	785
7.3.5.1.	Źródła regulacji oraz funkcje metryki sprawy	785
7.3.5.2.	Pojęcie metryki sprawy	787
7.3.5.3.	Charakter prawny czynności zakładania i prowadzenia metryki sprawy	788
7.3.5.4.	Zakres obowiązku założenia i prowadzenia metryki sprawy	790
7.3.5.5.	Zakres przedmiotowy i podmiotowy czynności odnotowywanych w metryce sprawy	792

Spis treści

7.3.5.6.	Zasady wykonywania czynności zakładania i prowadzenia metryki	796
7.3.5.6.1.	Uwagi ogólne	796
7.3.5.6.2.	Zasada oficjalności zakładania i prowadzenia metryki	796
7.3.5.6.3.	Zasada bieżącej aktualizacji metryki	797
7.3.5.6.4.	Zasada obligatoryjności metryki	797
7.3.5.6.5.	Zasada szczegółowej treści metryki	798
7.3.5.6.6.	Zasada określonej postaci metryki	799
7.3.5.7.	Skutki naruszenia przepisów o metryce sprawy	800
7.3.6.	Środki dyscyplinujące przebieg postępowania i czynności procesowe ...	801
7.3.6.1.	Zagadnienia wstępne	801
7.3.6.2.	Termin załatwienia sprawy i sygnalizacja jego niedochowania	805
7.3.6.3.	Czynności organów związane z rozpatrzeniem ponaglenia ...	814
7.3.6.4.	Procesowe środki przymusu	825
7.3.7.	Pozostawienie podania bez rozpoznania	832
7.3.7.1.	Uwagi ogólne	832
7.3.7.2.	Przesłanki pozostawienia podania bez rozpoznania	833
7.3.7.2.1.	Przesłanka niezachowania określonej formy podania	833
7.3.7.2.2.	Przesłanka niezachowania określonych wymagań co do treści podania	834
7.3.7.3.	Forma pozostawienia podania bez rozpoznania	838
Autorzy		841

ROZDZIAŁ 1

FAKTY I CZYNNOŚCI

ADMINISTRACYJNOPROCESOWE

1.1. Fakty administracyjnoprocesowe	23
1.1.1. Fakty prawnomaterialne a fakty prawnoprocesowe	23
1.1.2. Fakty administracyjnoprawne a fakty administracyjnoprocesowe	26
1.1.3. Typologia faktów administracyjnoprocesowych	31
1.2. Czynności administracyjnoprocesowe – ich istota i cechy	34
1.2.1. Istota czynności administracyjnoprocesowej	34
1.2.2. Cechy konstytutywne urzędowych i nieurzędowych czynności administracyjnoprocesowych	37
1.2.3. Czynności administracyjnoprocesowe a zachowania procesowe podmiotów nieprocesowych w postępowaniu administracyjnym	39

Literatura: **L.K. Adamovich, B.Ch. Funk**, *Allgemeines Verwaltungsrecht*, Wien–New York 1987; **W. Berutowicz**, *Postępowanie cywilne w zarysie*, Warszawa 1984; **R. Bruns**, *Zivilprozeßrecht: eine systematische Darstellung*, München 1979; **A. Błaś**, *Pojęcie faktów administracyjnoprawnych (propozycja teoretyczna)*, AUW PPIA 1995/32; **A. Błaś**, *Pojęcie faktów administracyjnych. Studium z badań nad działaniami administracji publicznej nie uregulowanymi wyczerpująco normami prawa*, AUW Prawo 1989/178; **M. Cieślak**, *Polska procedura karna. Podstawowe założenia teoretyczne*, Warszawa 1984; **S. Czepita**, *Formalizacja a konwencjonalizacja działań w prawie* [w:] *Konwencjonalne i formalne aspekty prawa*, red. S. Czepita, Szczecin 2006; **S. Czepita**, *O koncepcji czynności konwencjonalnych w prawie* [w:] *Wykładnia konstytucji. Aktualne problemy i tendencje*, red. M. Smolak, Warszawa 2016; **S. Czepita**, *Reguły konstytutywne a zagadnienie prawoznawstwa*, Szczecin 1996; **J. Filipek**, *Elementy strukturalne norm prawa administracyjnego*, Kraków 1982; **J. Filipek**, *Prawo administracyjne. Instytucje ogólne*, cz. 1, Kraków 2003, cz. 2, Kraków 2001; **J. Filipek**, *Stosunek administracyjnoprawny*, Kraków 1968; **J. Filipek**, *Założenia strukturalne procesu administracyjnego* [w:] *Studia z dziedziny prawa administracyjnego. Prace ofiarowane z okazji 80 rocznicy urodzin prof. Maurycego Jaroszyńskiego*, red. L. Bar, Ossolineum 1971; **T. Gizbert-Studnicki**, *O nieważnych czynnościach prawnych w świetle koncepcji czynności konwencjonalnych*, PiP 1975/4; **R. Hauser**, *Stosunek administracyjnoprawny* [w:] *System Prawa Admini-*

stracyjnego, red. R. Hauser, Z. Niewiadomski, A. Wróbel, t. 1, Z. Duniewska (i in.), *Instytucje prawa administracyjnego*, Warszawa 2015; **E. Iserzon**, *Prawo administracyjne. Podstawowe instytucje*, Warszawa 1968; **K. Jandy-Jendrośka, J. Jendrośka**, *System jurysdykcyjnego postępowania administracyjnego* [w:] *System Prawa Administracyjnego*, t. 3, red. T. Rabska, J. Łętowski, Ossolineum 1978; **W. Jellinek**, *Verwaltungsrecht*, Berlin 1931; **J. Jendrośka**, *Drogi badania prawa administracyjnego. Problemy i propozycje* [w:] *Prawo. Administracja. Gospodarka. Księga pamiątkowa ku czci Profesora Ludwika Bara*, red. J. Łętowski, J.P. Pruszyński, Ossolineum 1983; J. Jendrośka, *Zagadnienia prawne wykonania aktu administracyjnego*, Ossolineum 1963; **M. Kamiński**, *Mechanizm i granice weryfikacji sądownoadministracyjnej a normy prawa administracyjnego i ich konkretyzacja*, Warszawa 2016; M. Kamiński, *Pojęcie i rodzaje czynności procesowych w postępowaniu administracyjnym* [w:] *Postępowanie administracyjne*, red. T. Woś, Warszawa 2017; **P. Kirchhof**, *Verwalten und Zeit: über gegenwartsbezogenes, rechtzeitiges und zeitgerechtes Verwalten*, Hamburg 1975; *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, red. J. Borkowski, Warszawa 1985; **A. Kostecki**, *Podatkowy stan faktyczny*, AUW Prawo 1992/189; A. Kostecki, *Teoria podatkowego stanu faktycznego w zachodnioeuropejskiej doktrynie prawa podatkowego*, AUL FI 1992/54; **K.H. v. Köhler**, *Die Zeit als Faktor des Verwaltungsrechts*, „Verwaltungsarchiv” 1959/50; **F. Longchamps**, *O pojęciu stosunku administracyjno-prawnego w gospodarce państwowej*, PiP 1958/2; F. Longchamps, *O pojęciu stosunku prawnego w prawie administracyjnym*, AUW Prawo 1964/12; **G. Łaszczycza**, *Normy prawa administracyjnego procesowego* [w:] *System Prawa Administracyjnego Procesowego*, red. G. Łaszczycza, A. Matan, t. 1, *Zagadnienia ogólne*, red. G. Łaszczycza, Warszawa 2017; **R. Mastalski**, *Obowiązek podatkowy i zobowiązanie podatkowe. Postępowanie podatkowe* [w:] *System instytucji prawno-finansowych PRL*, t. 3, *Instytucje budżetowe*, red. M. Weralski, Ossolineum 1985; **A. Matan**, *Postępowanie administracyjne jako przedmiot regulacji prawa administracyjnego procesowego* [w:] *System Prawa Administracyjnego Procesowego*, red. G. Łaszczycza, A. Matan, t. 1, *Zagadnienia ogólne*, red. G. Łaszczycza, Warszawa 2017; A. Matan, *Zagadnienia czynności procesowych w postępowaniu administracyjnym* [w:] G. Łaszczycza, Cz. Martysz, A. Matan, *Postępowanie administracyjne ogólne*, Warszawa 2003; **M. Miemieć**, *Nawiązanie stosunku administracyjnoprawnego*, AUW Prawo 1990/168; **J. Mokry**, *Czynności procesowe podmiotów dochodzących ochrony praw w postępowaniu cywilnym*, Wrocław 1993; **L. Nowak, S. Wronkowska, M. Zieliński, Z. Ziemiński**, *Czynności konwencjonalne w prawie*, SP 1972/2; **C. Oertel**, *Der Zeitfaktor im öffentlichen Wirtschaftsrecht*, Köln 1992; **W. Olszowy**, *Decyzja podatkowa. Podejmowanie i kontrola*, Warszawa 1997; **M. Piekarski**, *Czynności materialnoprawne a czynności procesowe w sprawach cywilnych (wybrane zagadnienia)*, SP 1973/37; **Z. Resich**, *Istota procesu cywilnego*, Warszawa 1985; **B. Rüthers, Ch. Fischer, A. Birk**, *Rechtstheorie mit Juristischer Methodenlehre*, München 2013; **W. Siedlecki**, *Czynności procesowe*, PiP 1951/11; **W. Trybka**, *Koncepcja władztwa procesowego*, ZNSA 2017/1; **E. Waśkowski**, *Istota czynności procesowych*, PPC 1937/24; **G. Winkler**, *Zeit und Recht. Kritische Anmerkungen zur Zeitgebundenheit des Rechts und des Rechtsdenken*, Wien 1995; **H.J. Wolff, O. Bachof, R. Stober**, *Verwaltungsrecht*, t. 1,

München 1999; T. Woś, *Decyzja administracyjna* [w:] *Postępowanie administracyjne*, red. T. Woś, Warszawa 2017; J. Wróblewski, *Sądowe stosowanie prawa*, Warszawa 1988; Z. Ziemiński, *Problemy podstawowe prawoznawstwa*, Warszawa 1980; Z. Ziemiński, *W sprawie czynności konwencjonalnych*, PiP 1986/8.

1.1. FAKTY ADMINISTRACYJNOPROCESOWE

1.1.1. FAKTY PRAWNOMATERIALNE A FAKTY PRAWNOPROCESOWE

W teorii prawa zagadnienie faktów mających znaczenie prawne (doniosłość prawną) jest rozważane przede wszystkim na tle struktury procesu stosowania prawa¹. Terminologia teoretycznoprawna nie jest w tym zakresie jednolita. Generalnie jednak – na tle klasycznie rozumianego modelu sylogistycznego stosowania prawa (tzw. prostego modelu subsumpcyjnego)² – przyjmuje się, że istotne prawnie są jedynie te fakty, które zostały wyróżnione i naznaczone przez podlegające konkretyzacji (zastosowaniu) normy prawne. Istniejące w czasie i przestrzeni fakty są więc relewantne prawnie tylko w takim zakresie, w jakim odpowiadają faktom prawnie określonym w hipotezie normatywnej. Te ostatnie fakty tworzą zintegrowane w jednostkach redakcyjnych tekstu prawnego, z którego rekonstruowana jest hipoteza konkretyzowanej normy, zespoły nazywane „normatywnymi stanami faktycznymi” (*die Tatbestände*). Proces stosowania prawa powinien zatem zmierzać do stwierdzenia, czy realnie istniejące i ustalone zespoły faktów jako realne stany faktyczne (*die Sachverhalte*) odpowiadają wzorcowi stanu faktycznego określonego w hipotezie normatywnej³.

Szeroko rozumiane fakty realne, które w operacji subsumpcji są kwalifikowane jako wypełniające znamiona hipotezy stosowanej normy, nie istnieją już zatem jako „zwykłe fakty”, lecz mogą być uznane za „fakty sprawy”⁴ rozstrzyganej w postępowaniu sądowym lub administracyjnym. Tak rozumiane fakty lub stany faktyczne mają znaczenie prawnomaterialne, gdyż są istotne

¹ Zob. np. J. Wróblewski, *Sądowe stosowanie prawa*, Warszawa 1988, s. 169 i n.

² Zob. np. M. Kamiński, *Mechanizm i granice weryfikacji sądownoadministracyjnej a normy prawa administracyjnego i ich konkretyzacja*, Warszawa 2016, s. 199 i n. oraz cytowana tam obszerna literatura.

³ Por. np. B. Rüthers, Ch. Fischer, A. Birk, *Rechtstheorie mit Juristischer Methodenlehre*, München 2013, s. 394–396.

⁴ Jest to terminologia użyta w teoretycznym modelu sądowego stosowania prawa autorstwa J. Wróblewskiego (J. Wróblewski, *Sądowe...*, s. 173 i n.).

z punktu widzenia hipotez konkretyzowanych pierwotnie lub wtórnie norm prawa materialnego.

Nie można jednak zapominać, że niezależnie od **faktów prawnomaterialnych** w każdym sformalizowanym procesie stosowania prawa (przede wszystkim w procesie jurysdykcyjnej konkretyzacji norm) istnieje również odrębna kategoriale grup faktów relewantnych prawnie z punktu widzenia stosowanych norm prawa procesowego. Są to fakty (stany faktyczne), które zachowując co do zasady służebny lub instrumentalny charakter względem zasadniczego celu postępowania (konkretyzacji norm prawa materialnego lub także procesowego), zachodzą w ramach, w toku postępowania jurysdykcyjnego lub w związku z nim, co nie wyklucza posiadania przez nie waloru względnej niezależności od prawa materialnego (np. ze względu na konieczność ochrony praw procesowych stron postępowania). Fakty tej grupy można ogólnie nazwać „**faktami prawnoprosesowymi**”.

Na tle powyższego podziału faktów prawnie relewantnych doktryna procesu cywilnego trafnie zauważa, że o ile pierwsza grupa faktów ma związek z przedmiotem postępowania (sprawą) i odnosi się co do zasady do mających znaczenie materialnoprawne okoliczności zachodzących poza samym postępowaniem, o tyle druga grupa faktów ma miejsce już w samym postępowaniu, wykazując bezpośredni związek z normami procesowymi regulującymi to postępowanie⁵. Można zatem przyjąć, że w obszarze postępowania relewantne prawnie fakty mają znaczenie procesowe (**fakty procesowe**) i pozaprosesowe (**fakty pozaprosesowe**). Również teoria postępowania karnego dostrzega konieczność wydzielania kategorii pojęciowej faktów procesowych, rozważanej jako element tzw. kinetyki procesu karnego⁶. Jest to kategoria podstawowa, konwencjonalna i o szerokim zakresie zastosowania, jeśli zważyć, że stanowi ją „jakikolwiek względnie zwarte i samodzielne” „ogniwa ruchu procesowego, z którym prawo łączy skutki procesowe”.

Oczywiście tego rodzaju relatywizacja („**fakty procesowo wewnętrzne**” – „**fakty procesowo zewnętrzne**”) jest względna, gdyż określone fakty procesowe (np. ugoda sądowa) mogą mieć bezpośrednio znaczenie materialnoprawne, tak jak określone fakty materialnoprawne (np. ustanie zdolności prawnej) mają bezpośrednio znaczenie procesowoprawne. Zasadnicza grupa faktów procesowych ma pośrednio znaczenie materialnoprawne

⁵ Zob. np. R. Bruns, *Zivilprozessrecht: eine systematische Darstellung*, München 1979, s. 119 i n., 161 i n., 216 i n., 289 i n.; J. Mokry, *Czynności procesowe podmiotów dochodzących ochrony praw w postępowaniu cywilnym*, Wrocław 1993, s. 34.

⁶ M. Cieślak, *Polska procedura karna. Podstawowe założenia teoretyczne*, Warszawa 1984, s. 49.

w tym sensie, że dotyczy ona „faktów sprawy”, a więc tych okoliczności faktycznych, które podlegają ustaleniu i wiążącej ocenie materialnoprawnej w toku postępowania (np. zeznania świadka powinny dotyczyć faktów istotnych z punktu widzenia stosowanej regulacji materialnoprawnej).

Pomiędzy faktami procesowymi i pozaprocesowymi zachodzą ponadto „różnice strukturalne i funkcjonalne”⁷. Przede wszystkim fakty procesowe zachodzą w postępowaniu bezpośrednio (np. w drodze dokonywania odpowiednich czynności procesowych), podczas gdy fakty pozaprocesowe (zasadniczo materialnoprawne) co do zasady są jedynie rekonstruowane za pośrednictwem faktów procesowych (np. w drodze odpowiednich czynności dowodowych). Fakty procesowe są również poddane silnej konwencjonalizacji i formalizacji prawnej (muszą zatem spełniać szereg formalnych i merytorycznych wymogów prawnych, aby procesowo zaistnieć i wywołać odpowiednie skutki prawnoprocesowe)⁸, natomiast „fakty sprawy” – pojawiając się w postępowaniu za pośrednictwem faktów procesowych – są dopiero następnie i ostatecznie oceniane i kwalifikowane w orzeczeniu kończącym postępowanie. Zasadnicza różnica zachodzi także w zakresie cech modyfikowalności i odwołalności faktów procesowych i pozaprocesowych. Te pierwsze, ze względu na swój ściśle konwencjonalny i zasadniczo instrumentalny charakter, mogą być modyfikowane lub nawet odwoływane w toku postępowania (szczególnie w zakresie wadliwych lub bezzasadnych czynności procesowych)⁹, te drugie – co do zasady¹⁰ – nie podlegają modyfikacji lub cofnięciu, gdyż najczęściej stanowią zamknięty już (przed wszczęciem postępowania) wycinek rzeczywistości pozaprocesowej. Nie jest natomiast uzasadnione twierdzenie, że pomiędzy faktami procesowymi i „faktami sprawy” zachodzą fundamen-

⁷ Zob. J. Mokry, *Czynności...*, s. 35–37 oraz cytowana tam literatura cywilnoprocesowa.

⁸ Zob. szerokie rozważania na tle czynności administracyjnoprocesowych w rozdziale 2 niniejszego tomu (pkt 2.3).

⁹ Zob. dalsze rozważania na ten temat w niniejszym tomie (rozdział 3, pkt 3.2.14, 3.3.2, 3.3.3).

¹⁰ Wyjątkiem w tym zakresie mogą być oświadczenia materialnoprawne składane przed wszczęciem postępowania lub stanowiące przesłankę jego wszczęcia, które następnie w toku już wszczętego postępowania (aż do jego zakończenia) mogą być (o ile prawo materialne to dopuszcza i w granicach w nim wyznaczonych) zmieniane lub cofane. Por. na tym tle stanowisko zajęte przez Naczelny Sąd Administracyjny w uchwale (7) z 5.12.2011 r., I OPS 4/11, ONSAiWSA 2012/2, poz. 20, w której przyjęto, że pisemne zgłoszenie przez funkcjonariusza wystąpienia ze służby, na podstawie art. 60 ust. 3 ustawy z 24.05.2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz.U. z 2020 r. poz. 27), jest oświadczeniem woli, do którego ma zastosowanie art. 61 k.c., a zatem może być cofnięte (odwołane) aż do czasu zakończenia postępowania, z tym zastrzeżeniem, że w przypadku gdy nie są spełnione warunki z art. 61 k.c. i brak jest zgody drugiej strony stosunku służbowego na wycofanie oświadczenia, żądanie umorzenia postępowania na wniosek strony nie będzie mogło zostać uwzględnione.

ZAMÓWIENIA:
INFOLINIA 801 04 45 45
ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL
WWW.PROFINFO.PL

CENA 299 Zł (W TYM 5% VAT)